

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Mnichovo Hradiště, Sokolovská 254,
okres Mladá Boleslav**

Sokolovská 254, 295 01 Mnichovo Hradiště

Identifikátor školy: 600 049 264

Termín konání orientační inspekce: 24. - 27. září 2002

Čj.:	034 157/02-2161
Signatura:	oc4cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Mnichovo Hradiště, Sokolovská 254, je plně organizovanou školou bez právní subjektivity. Jejím zřizovatelem je Město Mnichovo Hradiště. V době konání inspekce měla zapsáno 408 žáků v 18 třídách (průměrný počet žáků ve třídě - 22,6), působí v ní 30 pedagogických pracovníků (27 učitelů, z nichž sedm pracuje na částečný úvazek, a tři vychovatelky školní družiny). Vyučuje se dle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků s platností od 1. září 1998 (MŠMT ČR, čj. 25 018/98-22). Vzdělávací program byl v 5. - 9. ročníku rozšířen o třetí hodinu tělesné výchovy. Od roku 1994 se realizuje Projekt Škol podporujících zdraví; tento projekt a další jsou podrobněji popsány v kapitole Další zjištění. Součástí školy je pouze školní družina.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, cizí jazyky (anglický a německý), matematika, hudební výchova, tělesná výchova a ve skupině přírodovědných předmětů (přírodopis, přírodověda, prvouka, vlastivěda)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH ČI SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ

Personální podmínky na prvním stupni jsou vynikající - všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Na druhém stupni je situace rozdílná. Pouze českému jazyku, matematice a přírodopisu, tedy třem ze sedmi sledovaných předmětů, vyučují odborně i pedagogicky způsobilí učitelé.

Složitější personální podmínky má výuka obou cizích jazyků. Všech pět učitelek - tři anglického jazyka, dvě německého - postrádá odbornou způsobilost k výuce, tři z nich jsou pedagogicky způsobilé. Zbývající dvě mladé učitelky dokončují vysokoškolské studium anglického, resp. německého jazyka.

Méně příznivý stav je i v předmětech s převahou výchovného zaměření. Polovina hodin tělesné výchovy na druhém stupni je vyučována dvěma pedagogy, kteří nejsou odborně způsobilí k výuce předmětu. Škole též chybí učitel s kvalifikací pro hudební výchovu - všech osm hodin tohoto předmětu v 6. - 9. ročníku vyučují dvě učitelky prvního stupně. Tato skutečnost, jak ukazuje hodnocení obou předmětů, nemá negativní vliv na kvalitu výuky.

Metodické orgány (dvě metodická sdružení na prvním stupni a šest předmětových komisí na druhém stupni) aktivně pracují dle celoročního plánu. Jejich činnost se v loňském školním roce soustředila především na přípravu, pořádání a kvalitu soutěží v rámci školy i okresu, společné vyhodnocení kontrolních písemných prací, testů apod. Mezi priority patří též projektové vyučování. Činnost metodických orgánů je hodnocena vedením školy. Ředitel školy ve Výroční zprávě o činnosti školy za školní rok 2001/2002 konstatuje, že největších úspěchů dosáhli učitelé matematiky a tělesné výchovy. Vedení školy sleduje i další vzdělávání pedagogických

pracovníků, organizované zejména Službou škole Mladá Boleslav. O absolvovaném vzdělávání, resp. jeho obsahu, jsou všichni pedagogičtí pracovníci informováni na pravidelných měsíčních poradách samotnými účastníky.

Funkci výchovných poradkyň vykonávají dvě učitelky (učitelka prvního stupně tuto specializaci v současné době studuje na vysoké škole) s určenými kompetencemi.

Každá ze tří začínajících vyučujících má svou tzv. uvádějící učitelku, systém vzájemných hospitací existuje, metodické orgány i vedení školy se snaží mladým vytvořit optimální podmínky. Je třeba ocenit vedení školy, že za dvě plně kvalifikované učitelky cizích jazyků, které v loňském školním roce odešly ze školství, zajistilo adekvátní náhradu.

Organizační struktura školy je přehledná, kompetence jednotlivých členů širšího vedení školy rovněž. Vnitřní řád školy je kvalitně zpracován. Předepsaná povinná dokumentace je řádně vedena. Inspekci byly zjištěny některé formální a méně závažné nedostatky - v zápisech z pedagogických rad se občas vyskytují nejednoznačné formulace, v třídních výkazech a katalogových listech žáků se pravidelně opakují drobné prohřešky třídních učitelů vůči pokynům vedení školy k vyplňování těchto tiskopisů.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002 vypovídajícím způsobem (i sebekriticky) informuje o činnosti školy, vyniká kvalitním zpracováním i grafickou úpravou. Její úroveň je velmi dobrá.

Personální podmínky výuky ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH ČI SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ

Výuka probíhá na třech místech - v komplexu dvou propojených budov (k hlavní budově, 100 let staré, byl přistavěn před 11 lety nový objekt), nedalekém pavilonu, v němž jsou umístěny čtyři třídy prvního stupně, a sportovní hale BIOS. Všechny budovy poskytují žákům velmi dobré prostorové podmínky. Učebny i chodby jsou esteticky upravené, s více či méně bohatou výzdobou dětských prací. Vzhled i stav budov, příjemný interiér učeben, čistota a pořádek ve všech prostorách vytvářejí podnětné a estetické prostředí pro práci žáků i učitelů a svědčí o vztahu zřizovatele ke škole. Je nutné též ocenit systematickou výchovnou práci vedení školy a pedagogických pracovníků, kteří vedou žáky k zacházení se školním majetkem.

Odborné pracovníky jsou dobře vybaveny - některé, jako např. anglického jazyka a přírodopisu, jsou zařízeny novým nábytkem, v obou učebnách cizích jazyků jsou k dispozici mapy a nástěnky přibližující život v anglicky a německy mluvících zemích, slovníky, v pracovníčeského jazyka Pravidla českého pravopisu atd. Rezervy existují v celkovém uspořádání učebny hudební výchovy. Přestože škola disponuje dvěma pracovními počítači, byly počítače využity jen ve dvou zhlédnutých hodinách matematiky. Zejména v učebnách prvního stupně chybí alespoň jeden starší počítač ke zpestření výuky, pro skupinovou či pro individuální práci dětí s vývojovými poruchami učení apod. Péče o žáky s vývojovými poruchami učení je však řešena častou výukou na počítačích. Vybavení dalšími didaktickými pomůckami (nástěnnými, trojrozměrnými i audiovizuální technikou) je na velmi dobré úrovni.

Nadstandardně je možno hodnotit materiálně-technické zabezpečení výuky tělesné výchovy. Sportovní hala BIOS včetně malé posilovny v bezprostředním sousedství školy, víceúčelové školní sportovní hřiště s umělým povrchem, herna pro stolní tenis a zařízení pro pohybovou relaxaci v suterénu a na chodbách školy, kabinet vybavený potřebným náčiním a dalšími

pomůckami nejsou běžné v našich školách. Jediným nedostatkem je nevyhovující povrch stávající běžecké dráhy a rozběhový sektor pro skok daleký.

Vybavení a technický stav všech prostor odpovídají požadavkům vyhlášky č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení.

Materiálně-technické podmínky mají nadprůměrnou či spíše nadprůměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH ČI SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacího programu

Vzdělávací program Základní škola, resp. učební plán sledovaných předmětů, je v letošním školním roce dodržován, jak dokázala kontrola rozvrhu a zápisů v třídních knihách. Kontrolou třídních knih školního roku 2001/2002 však nebyl dodržen učební plán v tom smyslu, že zastupující učitelé vyučovali v suplovaných hodinách přírodopisu a hudební výchovy jiné předměty, čímž nebyla naplněna celková kvóta počtu hodin v těchto předmětech. Některé zápisy v třídních knihách loňského školního roku jsou příliš obecné a nekonkrétní (poslech, překlad, rozhovor nebo jen názvy kapitol z učebnice cizích jazyků, v zápisech hudební výchovy jsou zmiňovány pouze názvy písní či jména skladatelů, chybějí pojmy z hudební nauky apod.). Plnění platných osnov tak není vždy doloženo pregnantními a vypovídajícími zápisy v třídních knihách a jejich plnění se obtížněji dokládá. Časově-tematické plány jsou zpracovány v souladu s osnovami.

Učební plán byl rozšířen o pestrou nabídku devíti volitelných předmětů v 7. - 9. ročníku - např. v posledním ročníku je možno absolvovat další (již šestou) hodinu českého jazyka, vyučuje se konverzace v obou cizích jazycích, seminář z matematiky, základy informatiky, technické kreslení, zájmová tělesná výchova aj.

Vzhledem k realizaci Projektu Škol podporujících zdraví a velmi dobrým podmínkám pro výuku tělesné výchovy byl nejvíce upraven učební plán tohoto předmětu - tříhodinová týdenní dotace byla již zmíněna v samotném úvodu zprávy. K projektu patří i prodloužená tzv. „pohybová“ přestávka po třetí vyučovací hodině, „seznamovací“ turistický kurz žáků 6. ročníku na začátku školního roku, kurzy plaveckého výcviku a dopravní výchovy dětí prvního stupně a lyžařský kurz žáků druhého stupně. Ve školním roce 2001/2002 pracovaly ve škole čtyři zájmové kroužky s pohybovou náplní. Pravidelně jsou organizovány interní sportovní soutěže a nejlepší žáci reprezentují školu v soutěžích regionu.

Skladba rozvrhu se snaží v maximální míře respektovat optimální variantu - např. český jazyk v 1. - 5. ročníku je vyučován denně, v 6. - 8. ročníku vzhledem ke čtyřhodinové týdenní dotaci ve čtyřech dnech, v 9. ročníku denně, neboť učební plán byl rozšířen o jednu hodinu, tj. pátku. Český jazyk i matematika jsou vyučovány většinou v prvních hodinách. Ne vždy se daří optimálně dodržet skladbu rozvrhu - důkazem je např. zařazení dvouhodinového bloku tělesné výchovy v 5. či 6. ročníku na první dvě vyučovací hodiny, po nichž následuje ve třídách V.A a VI.A matematika.

Ve školním roce 2002/2003 je realizace vzdělávacího programu v souladu s jeho výchovnými a vzdělávacími cíli, ve školním roce 2001/2002 v souladu nebyla, neboť došlo k porušení učebního plánu v předmětech přírodopis a hudební výchova.

Průběh vzdělávání a výchovy

Český jazyk

Předmětu vyučuje ve všech ročnících 12 učitelů a učitelek - osm hospitovaných hodin (pět na prvním stupni) u osmi z nich podalo určitý obraz o úrovni výuky mateřského jazyka.

Příprava učitelek na vyučování byla promyšlená, vycházela z celoročních časově-tematických plánů.

Úvodní motivace byla zřetelná ve všech hodinách (především sdělení cíle hodiny), rovněž tak další motivace v průběhu vyučovacích jednotek - časté pochvaly, různé soutěže, bodování úspěšných odpovědí apod. Nejvýraznější a permanentní motivací se vyznačovala výuka čtení a literární výchovy v 1. a 2. ročníku.

Hodiny byly většinou účelně a efektivně řízeny - od zdůrazněného úvodního cíle hodiny až po závěrečné zhodnocení práce. Vyučující znají žáky se specifickými poruchami učení a chování, individuální práce s nimi ale měla rozdílnou úroveň. Některé učitelky teprve žáky poznávají, ve dvou hodinách charakter výuky ani neumožnil s těmito žáky pracovat. Jen ve dvou případech (ve 2., zejména však v 9. ročníku) byl individuální a diferencovaný přístup k nim zcela zřetelný. Pozitivem byla rovněž častá pomoc dětem v průběhu vyučování. Prostor pro samostatné učení byl vytvořen ve většině hodin; samostatnou práci dobře zvládali žáci vyšších ročníků. Vysoce efektivní práce ve skupinách, jako např. výuka se slovníky v 9. ročníku, nebyla příliš používána, převažovala spíše frontální práce. Protože se počet přítomných žáků ve třídách pohyboval mezi 18 až 24, je větší diferenciaci včetně individuálního přístupu k dětem nezbytná.

Klasifikace známkami se nevyskytla ani v jedné hodině, učitelky hodnotily jen slovně. Hodnocení vlastního výkonu žáky samotnými se neobjevilo.

Psychohygienické zásady byly dodržovány ve všech hodinách - třídy byly vhodně osvětlené, větrané, způsob výuky umožňoval dětem běžně pohyb po třídě, rovněž další krátké relaxační chvíle - protažení těla, zpěv - byly zařazovány. Nedůsledná kontrola správného držení těla při psaní byla jediným nedostatkem v oblasti psychohygieny.

Interakce učitel-žák měla velmi dobrou úroveň, vstřícný způsob jednání všech učitelek s dětmi byl patrný, rovněž tak přátelská atmosféra při vyučování. Osobnost dítěte byla respektována. Komunikativní dovednosti žáků měly různorodou kvalitu. Nejvíce prostoru dostaly děti 3. a 4. ročníku - jejich vypravěčské dovednosti měly dobrou úroveň a svědčí o systematické práci učitelek. Svými vědomostmi a spontánním vypravováním překvapily děti 1. ročníku. V samotné komunikaci vyučujících se objevovaly drobné prohřešky oproti spisovné mluvě, spisovným jazykem se prezentovaly především učitelky druhého stupně, o kultivovaný projev dětí se snažila zejména učitelka 4. ročníku.

Průběh vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk je hodnocen stupněm velmi dobrý.

Anglický a německý jazyk

Předmětu vyučuje pět učitelek Chybějící odborná i pedagogická způsobilost (ve třech případech) či odborná způsobilost (ve dvou případech) ale v žádném případě neznamenal nižší kvalitu výuky. Dominujícím jazykem ve škole je angličtina, proto pět hospitovaných hodin bylo věnováno tomuto jazyku, zatímco německému jen dvě. Učební plán je dodržen, osnovy též.

V plánování a přípravě vyučování se neobjevily nedostatky, časově-tematické plány mají zpracovány všechny učitelky v souladu s osnovami. Příprava na hodinu byla evidentní u všech učitelek.

V motivační oblasti převládala především motivace úvodní - každá hodina, s výjimkou jedné, začínala sdělením vzdělávacího cíle. V průběhu vyučovací jednotky se však další motivace

omezila jen na slovní pochvaly, v jedné hodině žáci soutěžili. Ve složce hodnotící převládalo slovní hodnocení, klasifikace známkami se vyskytla ve dvou hodinách. Celkové zhodnocení práce v závěru buď chybělo (vzhledem k časové tísní), nebo bylo příliš stručné; v jednom případě se žáci pokusili o krátké zhodnocení vlastního výkonu.

Organizace vyučování byla nejvíce ovlivněna praxí a zkušeností jednotlivých vyučujících - zatímco např. hodina německého jazyka v 9. ročníku, vedená zkušenou učitelkou, byla globálně pojata (žáci konverzovali, seznamovali se nejen s novou gramatikou a slovíčky, ale též s reáliemi SRN), měly ostatní hodiny víceméně klasický charakter, byť dobře zvládnutý - úvodní frontální opakování, poslech, četbu, překlad, výklad gramatiky atd. Málo zřetelný byl diferencovaný přístup k žákům - jiná práce s dětmi vynikajícími, jiná s dětmi slabšími, jiný přístup k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Velkým kladem byla výuka vedená převážně v anglickém či německém jazyku; zejména u mladých začínajících učitelek byla patrná suverenita.

Skladba rozvrhu respektuje psychohygienické zásady, třídy byly osvětlené, větrané, v některých hodinách se žáci mohli volně pohybovat po třídě (jejich činnost byla samozřejmě organizovaná), relaxační prvky se objevily především v nižších ročnících. Nejméně sledovaná a opomíjená tak byla kontrola správného držení těla dětí při psaní.

Materiální zajištění výuky mělo rozdílnou úroveň - pozitivem bylo např. použití magnetofonu ve všech hodinách cizích jazyků, naopak s dalšími informačními zdroji, jakými jsou především slovníky, mapy aj., se pracovalo jen v hodině německého jazyka, s cizojazyčnými časopisy či jinou literaturou ani v jedné, zcela chybělo využití počítačů. Kladem jsou používané jednotné řady učebnic.

Průběh vzdělávání a výchovy v bloku cizích jazyků je hodnocen jako průměrný.

Matematika

Učivo je vyučujícími rozděleno do jednotlivých měsíců či týdnů školního roku v tematických plánech. Cíle výuky a její průběh odpovídají schopnostem žáků. Aktuální příprava vyučujících na výuku měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hospitace byly provedeny v osmi hodinách. Všechny učitelky mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost k vyučování tohoto předmětu a dlouholetou praxi.

Vzhled a vybavení všech učeben, v nichž výuka probíhala, poskytují podnětné a estetické prostředí pro práci žáků i učitelů. K dispozici byl dostatek učebnic, pracovních sešitů a množství dalších didaktických pomůcek, ve dvou hodinách se pracovalo na počítačích.

Organizační pokyny vyučujících byly jasné, přiměřené a srozumitelné. Učitelky respektovaly psychohygienické zásady vyučování, dodržovaly didaktické požadavky na názornost, soustavnost a přiměřenost učiva, umožňovaly žákům relaxovat přiměřeným pohybem po učebně a promyšleným střídáním různých činností. V hodinách byl dostatek času k pochopení, procvičování a aplikaci učiva. Žákům se dostávalo přiměřené množství podnětů k rozvoji samostatného uvažování a tvořivosti. Učitelky chápaly chybování žáků jako zcela přirozený prvek procesu učení. Pozitivním slovním hodnocením podporovaly zdravé sebevědomí žáků. V případě potřeby jim trpělivě pomáhaly. Diferenciace nároků dle individuálních zvláštností žáků však nebyla ve sledovaných hodinách téměř prováděna. Výjimkou byli pouze rychlejší žáci, kteří dostávali práci navíc.

Cílem většiny sledovaných hodin bylo opakování a procvičování učiva. Z vyučovacích metod proto převládaly přímá práce vyučujících s celou třídou a samostatná práce žáků. Ve třech hodinách byla zařazena efektivní skupinová práce.

V úvodní části hodiny byli žáci seznámeni s jejím programem. Mezi hlavní formy průběžné motivace a hodnocení patřily slovní pochvala či klasifikace prvním stupněm bezprostředně po

skončení samostatné práce. Silný motivační impuls také představovaly vhodně zařazené didaktické hry, třídní matematické soutěže, možnost volby úkolů, zapojení žáků do kontroly a hodnocení práce spolužáků. V závěru hodin bylo prováděno stručné shrnutí učiva a celkové hodnocení třídy či některých jednotlivců. V několika případech bylo zaznamenáno i vedení žáků k sebehodnocení.

Vzájemné vztahy mezi žáky a pedagogy jsou založeny na důvěře a respektování pravidel školního řádu. Vyučující dbají i na dodržování základních pravidel společenského chování mezi žáky navzájem a jdou jim v tomto směru příkladem. Nežádoucí projevy v chování žáků se nevyskytovaly. Většina žáků měla k výuce pozitivní vztah. Jejich komunikace s vyučujícími se vyznačovala bezprostředností a snahou co nejvíce vyhovět daným požadavkům. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Průběh vzdělávání a výchovy v matematice měl ve sledovaných hodinách nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Přírodopis, přírodověda, prvouka a vlastivěda

Pečlivá bezprostřední příprava vyučujících na výuku - a potažmo i kvalitní plánování - se ve většině ze sedmi hospitovaných hodin promítly do zajištění její návaznosti i názornosti, promyšlenosti kroků i celkové stavby vyučovací jednotky. Ve třech případech se učitelky v závěru hodiny dostaly (ne zcela přesným odhadem rozvržení jednotlivých činností) do časové tísně.

Velmi dobrou materiální podporu výuky zaznamenala inspekce v hodinách prvouky, přírodovědy i vlastivědy. Vedle samozřejmého využití učebnice či tabulí byly v dostatečné míře zařazovány i další pomůcky, s nimiž žáci pracovali (kartičky, nakopírované materiály, mapy, státní symboly České republiky, folie, křížovky, buzoly, směrové růžice, encyklopedické publikace, časopisy aj.). Výklad nového učiva přírodovědy v 5. ročníku učitelka vhodným způsobem obohatila o krátkou videosekvenci. Navštívené hodiny přírodopisu měly v tomto směru výrazně chudší zastoupení - jedinou zařazenou pomůckou (tabulí a učebnicí nepočítaje) byl v jednom případě mikroskop.

Žáci jsou vyučujícími respektováni jako rovnocenní partneři. Především na prvním stupni inspekce nezřídka zaznamenala potřebné poskytnutí individuální péče žákům, kteří takovýto přístup vyžadují. Psychohygienu výuky byla, až na výjimky, vyučujícími dodržována zařazováním relaxačních prvků (písň, tělocvičné chvílky), přiměřeností objemu učiva i pracovního tempa, případně využitím dalších prostor (např. při prvouce 2. ročníku).

Vyučující přírodopisu volila stereotyp v podobě výhradně frontálního způsobu výuky. Uvedená metoda dominovala i v hodině vlastivědy. V ostatních naopak převažovaly aktivizující formy výuky (skupinová práce, činnost ve dvojicích nebo samostatné řešení úkolů s následnou vzájemnou kontrolou správnosti a společným vyhodnocením) zaměřené na získávání nových poznatků vlastním pozorováním, zjišťováním, srovnáváním či vyvozováním. Činnostní učení, podpořené nezbytnou pestrostí a variabilitou, tak tvořilo nosnou část většiny ze sledovaných vyučovacích jednotek. Ve čtyřech hodinách (zejména v prvouce) učitelky účelným způsobem využily mezipředmětových vazeb. Úroveň organizace výuky občas snižovalo nerespektování časové posloupnosti jednotlivých kroků. Důsledkem bylo nedostatečné procvičení nové látky, provázené navíc přesahem výuky do přestávky, nebo chybějícím shrnutím učiva.

Za nástroj vstupní motivace žáků volily učitelky nejčastěji sdělení náplně práce s následným zopakováním předchozího učiva, nechyběla např. ani vhodně zvolená písň. Jako časově neúnosné (cca dvacetiminutové) a celkově málo efektivní se jevílo úvodní ústní a potažmo i písennou formou provedené ověření vědomostí vybrané skupiny žáků (přírodopis

v 8. ročníku), završené klasifikací a uskutečněné za pasivní asistence větší části třídy. V průběhu hodiny se učitelky většinou snažily udržet zájem o předmět návazností výuky, její názorností i pestrostí a zejména pozitivním hodnocením výkonů včetně časté frekvence pochval. Herních či soutěživých prvků coby stimulujících faktorů bylo využito pouze ojedinelé. Sebehodnocení inspekce nezaznamenala.

Rozvoj komunikativních dovedností žáků podporovaly učitelky trpělivým poskytováním dostatečného prostoru k vyjadřování (souvislé sdělování zkušeností i vlastních názorů). Stručné, výstižné a žákům srozumitelné pokyny vyučujících provázely většinu navštívených hodin. Rezervy se naopak vyskytly v úplnosti a jednoznačnosti zařazených instruktáží, což vedlo např. k problémům při orientování mapy či možným poškozením příslušenství mikroskopů. Celkově velmi dobrá komunikační úroveň učitelek (kultivovaný projev, práce s hlasem), důslednost v dodržování dohodnutých pravidel chování i jejich apel na souvislé vyjadřování žáků v hospitovaných vyučovacích jednotkách výrazně převažovaly. Ve vzájemné komunikaci mezi žáky inspekce nezaznamenala prvky netolerance.

Průběh vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů byl velmi dobrý. Vynikající úroveň (ve všech posuzovaných oblastech) měla hodina prvouky ve třídě II.A.

Tělesná výchova

Učivo je vyučujícími rozděleno do přehledných časově-tematických plánů. Aktuální příprava byla ve sledovaných hodinách vynikající.

Hospitace se konaly u osmi vyučujících. Sedm z nich má předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilost pro vyučování tohoto předmětu.

Velmi dobré materiální podmínky, jež poskytuje sportovní hala, školní hřiště s umělým povrchem atd. byly již zmíněny v kapitole Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy. Příznivý účinek vlastního předmětu na duševní zdraví žáků podporovali vyučující tým, že do výuky zařazovali různá soutěživá cvičení, při nichž žáci prožívali radost z pohybu a pocit úspěchu. Žáci byli vedeni k dodržování zásad osobní hygieny během cvičení i po skončené výuce.

Všechny hodiny měly strukturu obvyklou při výuce tohoto předmětu. Cvičení zařazená v úvodní části měla postačující intenzitu a byla přiměřená jak fyziologickým a anatomickým předpokladům žáků, tak i povětrnostním podmínkám. Rozcvičení měla vhodnou formu a skladbu i dostatečnou délku. Nesporným pozitivem je fakt, že starší žáci se dokáží dobře rozcvičit bez vedení učitele. Cílem většiny hodin bylo opakování a procvičování již dříve osvojených pohybových dovedností. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich věku.

V úvodu hodin byli žáci seznámeni s programem výuky. K dalším motivačním nástrojům patřily ukázky požadovaných cviků, časté pochvaly během cvičení, taktní opravování chyb a spravedlivé vyhodnocování již zmíněných soutěživých cvičení.

Žáci ochotně plnili promyšlené, jasné a stručné organizační pokyny vyučujících, snažili se neopakovat vysvětlené chyby, dodržovali stanovená pravidla chování. Při soutěžích či procvičování pohybových činností měli žáci dostatek příležitostí ke vzájemnému povzbuzování, spolupráci a toleranci. Všichni vyučující projevovali k žákům velmi pěkný vztah.

Průběh vzdělávání a výchovy v tělesné výchově byl ve sledovaných hodinách příkladný.

Hudební výchova

Plánování výuky - vzhledem k plnění učebních osnov - postrádá větší přesnost a jednoznačnost (viz kapitola Realizace vzdělávacího programu). Obdobně (s výčtem písní a poslechových skladeb) jsou koncipovány i některé tematické plány učiva (např. pro třídu I.A), v nichž zcela nebo zčásti absentují pojmy z hudební teorie. Důraz v aktuální přípravě učitelek na hodinu je kladen především na kontinuitu výuky, méně již na formy provedení.

Hospitováno bylo v sedmi hodinách. Všechny učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé k výuce předmětu na prvním stupni, dvě z nich zajišťují též výuku na druhém stupni.

Nástrojový doprovod (piano, keyboard, kytara) byl, ve větší či menší míře, zařazen - jak při nácviu nové, tak při opakování již nacvičené písně. Ve vyšších ročnících použila vyučující nahrávek doprovodu. Audiotechnika byla použita i při poslechu vybraných hudebních ukázek. Efektivně využila rytmická čtyřtaktí učitelka ve třídě II.A. Žáci dále pracovali s učebnicí, zpěvníkem (Já, písnička), notovou osnovou či nakopírovanými pomůckami, ne však již s orffovskými rytmickými či melodickými nástroji. Z dalších pomůcek byly postrádány např. žákovské magnetické tabulky k procvičování hudebních značek.

Ve sledovaných hodinách se učitelky snažily respektovat a dodržovat psychohygienické zásady, především dechovou i hlasovou průpravu aj. Zejména učitelky 1. a 2. ročníku kladly nemalý důraz na relaxační zaměření předmětu. Jednou byla výuka ukončena o pět minut dříve.

Zpěvní složku navštívených vyučovacích jednotek vyplňovaly dříve nacvičené písně, v pěti případech rozšířené o nácviu nové. Vyjma starších ročníků jí prolínaly základní prvky práce s hlasem (dynamika zpěvu, intonace) - příkladným způsobem s žáky pracovaly především učitelky v nižších ročnících. Nevyužity zůstaly naopak sólový zpěv nebo lidový dvojhlas - všechny písně byly interpretovány sborově, s doprovodem či á cappella. Účelně zařazovanými poslechovými skladbami vyučující podporují a rozvíjejí u žáků vnímání a prožívání rozličných hudebních forem. Zřetelné rozdíly byly zaznamenány v četnosti, pestrosti a způsobu užití pohybově-rytmických činností. Velmi dobře měly tuto nezbytnou součást výuky předmětu zakomponovány učitelky ve třídě I.A a II.A (rytmizace textu nebo notového záznamu vytleskáváním či hrou „na tělo“, pochod na místě, cvičení se zpěvem, využití ostinata ap.). Naopak žáci 7. a 8. ročníku - kromě pouhého pokusu o pohybové ztvárnění daného úkolu v samém závěru hodiny - se s rytmikou prakticky nesetkali. Příkladným způsobem uplatnila zásadu postupu od jednoduššího ke složitějšímu při nácviu nové písně vyučující ve 2. ročníku.

V úvodu hodiny byli žáci vhodně motivováni sdělením náplně práce (např. i prostřednictvím křížovky s tajenkou), uvolňovacími cviky s navazující dechovou a hlasovou průpravou nebo uplatněním herních a soutěživých sekvencí. Samozřejmým stimulem během výuky je pochvala. V neposlední řadě udržují učitelky zájem dětí střídáním činností či využitím žákovských dovedností (hra na piano, housle). Obdobného účinku dosahovaly i při participaci žáků na výběru procvičovaných písní. Sebehodnocení práce bylo zaznamenáno pouze jedenkrát, ve třech hodinách zhodnocení provedly vyučující.

Vzájemný kontakt vyučujících s žáky se vyznačoval bezprostředností, vstřícností a oboustranným respektováním. Komunikativní dovednosti učitelek jsou na dobré úrovni. Všechny dbají na dodržování stanovených pravidel a kontinuálně do výuky zařazují i výchovné aspekty. Vedením k vnímání variability hudebních výrazových prostředků a forem a následným poskytováním prostoru žákům k vyjádření vlastních pocitů rozvíjejí jejich komunikační úroveň.

Průběh vzdělávání a výchovy v hudební výchově měl nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Český jazyk

Vlastní evaluace vědomostí žáků v českém jazyku se provádí formou prověrek dvakrát až třikrát v roce ve všech ročnících. Metodické orgány vypracovaly, nejen v českém jazyku, vlastní systém testů. Výsledky jsou analyzovány a slouží jako podklad k další práci. Častější prověřování vědomostí se děje na prvním stupni - testy se zadávají obvykle po tematickém celku. Při nácviu čtení v 1. ročníku se používá tzv. genetická metoda, jež přináší u většiny dětí velmi dobré výsledky - na konci prvního pololetí jsou již mnozí žáci schopni číst s porozuměním. Testy, týkající se četby s porozuměním, se zadávají v nejnižších ročnících bezprostředně po skončení takřka každého článku. Srovnávací testy (např. Kalibro) se v minulosti několikrát prováděly, naposledy v roce 2000. V posledních letech se vzhledem k jejich finanční náročnosti neuskutečnily.

Inspekce se zaměřila především na úroveň verbální a písemné komunikace žáků (kontrola sešitů a některých vybraných písemností), interakci učitel-žák a chování dětí ve výuce i mimo ni. Výsledky vzdělávání za loňský školní rok, tj. 2001/2002, svědčí o kvalitní výchovné a vzdělávací práci všech pedagogických pracovníků. Např. na konci školního roku ze 415 klasifikovaných žáků celkem 65 prospělo s vyznamenáním, neprospělo pět. Z českého jazyka neprospěli dva žáci.

Anglický a německý jazyk

Způsob zjišťování výsledků vzdělávání se děje především vlastními srovnávacími testy, jež vypracovává předmětová komise cizích jazyků. Určitý obraz o jazykové úrovni podávají též různé třídní a školní soutěže, účast v olympiádách, resp. umístění žáků v nich. V soutěžích okresního charakteru se nepodařilo v posledních letech dosáhnout výraznějších úspěchů. Praktickým a vítaným pomocníkem při zjišťování jazykové vybavenosti jsou však zahraniční kontakty školy, především ale účast v projektu Socrates Comenius.

Matematika

Z nástrojů, které škola používá k hodnocení výsledků žáků v matematice, byly použity:

a) Klasifikace žáků zařazených ve školním roce 2002/2003 do následujících tříd ve druhém pololetí školního roku 2001/2002:

	VII. A	VII. B	VIII. A	VIII. B	IX. A	IX. B	celkem	
1	3	3	2	2	1	3	14	9 %
2	8	10	7	14	14	7	60	39 %
3	7	5	10	7	7	6	42	27 %
4	4	6	9	6	4	7	36	23 %
5	2	0	0	0	0	1	3	2 %
průměr	2,75	2,58	2,92	2,58	2,53	2,83	2,70	

b) Klasifikace žáků, kteří ve školním roce 2001/2002 navštěvovali první stupeň:

Ze 202 žáků bylo 180 dětí, tj. 89 % všech žáků sledovaných ročníků, klasifikováno ve druhém pololetí prvním nebo druhým stupněm, 18 žáků (9 %) bylo klasifikováno třetím stupněm, tři žáci (1 %) byli klasifikováni čtvrtým stupněm, ani jeden žák neprospěl. Slovně byl hodnocen jeden žák.

c) písemné práce:

Ze zápisů z jednání metodických sdružení prvního stupně a předmětové komise přírodovědných předmětů druhého stupně je zřejmé, že jsou společně zadávány a vyhodnocovány tzv. čtvrtletní písemné práce. Konkrétní výsledky a přehledy za školní rok 2001/2002 nebyly k dispozici.

d) matematické soutěže:

Předsedkyně výše uvedené předmětové komise předložila výsledkové listiny různých matematických soutěží organizovaných školou nebo jinými subjekty. Pozitivním zjištěním je fakt, že školních kol těchto soutěží se každým rokem zúčastňuje velký počet žáků. Celoškolní soutěží je např. tzv. Matematický klokan. Organizátor soutěže, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, však neinformuje o výsledcích. Dopisové soutěže organizované učiteli z jiných škol se účastní přibližně polovina žáků 6., 7. a 9. ročníku. Tradicí je soutěž žáků 7. ročníků obou základních škol ve městě. V soutěžích řízených přímo MŠMT ČR dosahují nejlepších výsledků žáci 6. a 7. ročníku v Pythagoriádě. Ředitel školy hodnotí práci předmětové komise přírodovědných předmětů velmi pozitivně (viz Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002).

Přírodopis, přírodověda, prvouka a vlastivěda

Vlastní evaluace se provádí pravidelně a systematicky především na prvním stupni. V každé třídě 4. a 5. ročníku se např. provádějí pětkrát až šestkrát v průběhu školního roku srovnávací testy v předmětech přírodověda a vlastivěda, výsledky se analyzují v metodických orgánech. Totéž platí i o předmětu přírodopis v 5. - 9. ročníku; srovnání se realizuje obdobným způsobem, avšak v méně častější frekvenci.

Tělesná výchova

Všichni vyučující mají vlastní podrobné přehledy o tělesné výkonnosti svých žáků. Výsledná klasifikace je však prováděna především na základě prokazatelné snahy a zájmu žáků o předmět. Ten lze doložit pouze subjektivně a zprostředkovaně - jednak spontánními pohybovými aktivitami žáků během relaxační přestávky, před nebo po skončené hodině (cvičení prováděná individuálně nad stanovený rámec), jednak počty žáků ve školních soutěžích, v reprezentaci školy, ve výše zmíněných kurzech, volitelném předmětu, zájmových útvarech se sportovním zaměřením a také v jednodenních sportovních zájezdech, jak podrobně popisuje Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002. Vyučující mají rovněž přehled o zapojení žáků do různých sportovních klubů v místě bydliště, jejich sportovních aktivitách a úspěších.

Konkrétní objektivní analýzy zabývající se např. vlivem třetí hodiny tělesné výchovy na tělesnou výkonnost žáků nebo vlivem prodloužené relaxační přestávky na učení žáků v následujících hodinách či statistická šetření výše uvedených činností neprovádí, dle sdělení ředitele školy, ani koordinátor Projektu Škol podporujících zdraví, ani vedení školy či jednotliví vyučující. Ředitel školy má pouze možnost porovnávat výsledky práce své školy s ostatními školami při setkáních ředitelů škol zapojených do uvedeného projektu.

Celkové hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy, jež provádí škola svými vlastními evaluačními nástroji, vykazuje výraznou převahu pozitiv. Vynikající úroveň má především v předmětu tělesná výchova, v ostatních sledovaných předmětech výrazně převažují pozitiva. V předmětu hudební výchova není evaluace prováděna.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve Zřizovací listině organizační složky města, kterou vydalo Město Mnichovo Hradiště dne 27. 6. 2002 a Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vystavené Školským úřadem Mladá Boleslav dne 30. 6. 2000, jsou ve vzájemném souladu.

Nezastupitelný výchovný význam (především) má bohatá školní i mimoškolní činnost, zejména již několikaletá účast v Projektu Škol podporujících zdraví (dříve Zdravá škola) - tento projekt s celostátní působností klade důraz na zdravého a spokojeného žáka, integraci zdravotně postižených dětí, rozvoj individuálních dovedností a projektovou výuku. Projektové vyučování se stalo již nedílnou součástí výuky - v loňském školním roce se škola např. zabývala projektem, jenž se týká znečištění životního prostředí (mj. žáci školy udržují pořádek ve svém okolí a nedalekém parku). Třetím rokem se realizuje i mezinárodní projekt Socrates Comenius, jenž letos vrcholí - byla dokončena část týkající se životního prostředí, došlo k výměnným pobytům učitelů v zahraničí, v nejbližší době, tj. na podzim roku 2002, dojde k výměnnému pobytu žákovských skupin. Do projektu jsou zapojeny školy z Polska, Rakouska a Portugalska, jako komunikační jazyk byla zvolena angličtina. Projekt Socrates tak významným způsobem přispívá k myšlence evropské sounáležitosti jak mezi učiteli, tak žáky. Protidrogový program je zaměřen především na prevenci, tedy smysluplné naplňování volného času dětí. Zásluhou školské komise Městského úřadu Mnichovo Hradiště se podařilo finančně zajistit činnost kroužků. V loňském školním roce jich ve škole působilo 11, letos 14, některé měly či mají více oddělení. K zlepšení jazykové úrovně pomáhají různé školní soutěže (např. Mistr pravopisu, Básník roku, místní kola soutěží v cizích jazycích) i poznávací zájezdy (na jaře 2002 do zemí Beneluxu). Bohatou činností v této oblasti včetně množství mimoškolních akcí (Drakiáda, Masopustní rej, Olympijský den, vydávání školního časopisu, ozdravné pobyty v Chorvatsku atd.) popisuje podrobně výroční zpráva školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu Mladá Boleslav o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 80/00 ze dne 26. 6. 2000
2. Zřizovací listina organizační složky města Základní školy Mnichovo Hradiště, Sokolovská 254, okres Mladá Boleslav ze dne 27. 6. 2002
3. Jmenovací dekret ředitele školy ze dne 1. 3. 1995 (ŠÚ Mladá Boleslav, čj. 13/95 Ka)
4. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola
5. Projekt Škol podporujících zdraví a projekt Socrates Comenius
6. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002
7. podkladová inspekční dokumentace
8. Inspekční zpráva ze dne 27. 3. 1998 (čj. 031 59 98/02065)
9. Vnitřní řád školy
10. zápisy z pedagogických rad
11. rozvrh hodin
12. záznamy o práci ve volitelných předmětech

13. hospitační záznamy vedení školy
14. některé organizační, plánovací a kontrolní materiály ředitele školy (organizační struktura školy, dokumentace zdravotně postižených žáků, odklady školní docházky)
15. zápisy z jednání metodických sdružení a předmětových komisí sledovaných předmětů
16. třídní knihy ze školní rok 2001/2002 a 2002/2003
17. třídní výkazy
18. katalogové listy žáků
19. časově-tematické plány vyučujících
20. výsledkové listiny některých žakovských soutěží

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy

Z celkového počtu 46 hospitovaných hodin byly jen tři hodiny vyučovány učitelkami bez patřičné kvalifikace, sedm hodin vyučujícími s pedagogickou způsobilostí, 36 hodin, tj. 78%, bylo vyučováno odborně a pedagogicky způsobilými pracovníky. Pozitivním rysem je fungující systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Sbor je stabilizován, jeho věková struktura je vyvážená.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy

Prostorové i materiální podmínky mají velmi dobrou úroveň. Svědčí o dobré spolupráci se zřizovatelem a o koncepčních záměrech vedení školy v této oblasti. Celkový vzhled hlavní budovy se novou omítkou výrazně zlepšil, vznikly nové odborné pracovny a prostory, podrobně popsané v samém konci zprávy. Interiér školy má estetickou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy dle předmětu inspekce

Úroveň vzdělávání byla celkově hodnocena jako vyrovnaná, bez výraznějších rozdílů ve sledovaných aspektech. Zejména promyšlená příprava učitelů a dobré materiálně-technické zajištění se pozitivně promítly do kvality výuky sledovaných předmětů. Ta byla nejlépe hodnocena v předmětu tělesná výchova; v ostatních předmětech velmi dobře, pouze v jednom případě průměrně. Kladem je časté projektové vyučování a účast školy v různých projektech, především v Projektu Škol podporujících zdraví a v mezinárodním projektu Socrates Comenius.

Vývoj školy od poslední inspekce:

Ve srovnání s poslední inspekcí v březnu roku 1998 došlo k zlepšení především materiálně-technických podmínek. Odchodem soukromé střední školy byly získány tři učebny, takže odpadla výuka v malých třídách ve sportovní hale a Klubu dětí a mládeže. Zvýšil se počet odborných pracoven (místo tehdejších tří jich je dnes sedm), byla otevřena druhá pracovna informatiky, zřízena malá posilovna v hale BIOS, sklepní prostory byly přebudovány (bude je využívat školní klub, s jehož existencí se počítá), přibýly další kabinety a došlo

k celkovému zlepšení vzhledu všech prostor školy (např. vybudování atria). Záměrem je položení umělé hmoty na stávající běžeckou dráhu. Počet žáků poklesl z původních 521 na současných 408, snížil se i počet tříd (dříve 21, dnes 18) a učitelů. Pedagogický sbor je částečně obměněn, odborná a pedagogická způsobilost učitelů se zlepšila, nadějná je situace především ve výuce cizích jazyků. Úroveň výuky a řízení školy si nadále udržuje vysoký standard.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Kvasnička	F. Kvasnička v.r.
Členové týmu	Jaroslav Richter	J. Richter v.r.
	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v.r.

V Mladé Boleslavi dne 23. října 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. 10. 2002.

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Jiří Mazánek, ředitel školy	J. Mazánek v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, 150 21 Praha 5	13. 11. 2002	Předáno osobně.
Město Mnichovo Hradiště	11. 11. 2002	034 178/2002-2161
Rada školy	Není zřízena.	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.